

Programmaplan Energietransitie

Inhoud

- 1 Inleiding, aanleiding en scope
- 2 Ambities en doelen energietransitie in lijn met klimaatakkoord
- 3 Programmaplan bestaande uit 3 pijlers:
  - Inzet op gebouwde omgeving
  - Inzet op de energiearchitectuur
  - Inzet op duurzame mobiliteit
- 4 Overkoepelende activiteiten
- 5 Verdieping acties en resultaten

1

**Inleiding,
aanleiding
en scope**

Inleiding, aanleiding en scope

- Dit plan beschrijft de doelen op de energietransitie in relatie tot het klimaatakkoord.
  - In de strategie om deze doelen te behalen maken wij afwegingen/keuzes vanuit het perspectief van Zoetermeer 2040, om zo koppelkansen te verzilveren.
  - Alle gemeenten, provincies en waterschappen doen mee aan het klimaatakkoord, dat in juni 2019 is ondertekend.
  - Gemeenten hebben naar aanleiding van dit akkoord nieuwe taken gekregen. Veel maatregelen uit het akkoord worden namelijk uitgevoerd of begeleid door gemeenten.
  - Dit brengt ook kosten met zich mee. Daarom heeft het Rijk een door de VNG afgedwongen art 2. onderzoek door het ROB laten uitvoeren. Het resultaat is een bindend advies voor de rijksoverheid over de extra uitvoeringskosten voor gemeenten – en andere decentrale overheden.
  - De gemeente Zoetermeer ontvangt op basis van dit onderzoek – ten minste – tot 2030 structureel ongeveer 2 miljoen euro per jaar. Respectievelijk is de verwachting voor de komende jaren 2023: € 2.045.329, -, 2024: € 2.063.883, -, 2025: € 2.082.437, -. Hiervan moet ongeveer 90 % benut worden voor capaciteit en 10% mag worden gebruikt voor materiële kosten.
  - De aanvullende middelen zijn niet bestemd voor investeringen. De middelen zijn bedoeld om de financiële consequenties te dragen van veelal (sterk) geïntensiveerde taken op het gebied van de 'gebouwde omgeving', 'elektriciteit' en 'mobiliteit'.
  - Met het onderwerp 'elektriciteit' werd in 2019 nog vooral gedacht aan zon en wind. Maar gezien de snelheid van de transitie gaat het inmiddels om een toekomstbestendige en betaalbare energie-infrastructuur (warmte en elektriciteit). De gemeente heeft veel belang bij een energiearchitectuur die alle opgaven van het college en de partners in de stad kan dragen.
  - Het Rijk onderscheidt daarnaast ook nog landbouw en industrie als pijlers van de energietransitie. Maar deze sectoren dragen in Zoetermeer nauwelijks bij aan de klimaatopgave en zijn daarom geen onderdeel van dit programmaplan.
  - De extra middelen van het Rijk zijn gebaseerd op een tijdpad om in 2050 de klimaatdoelen te realiseren. Zoetermeer heeft haar ambities gericht op 2040. Deze ambitie is met de huidige beschikbare middelen nog niet haalbaar. En dus ook niet met de aanvullende middelen van het Rijk.
  - We spreken van (sterk) geïntensiveerde taken, omdat Zoetermeer nu ook al inzet pleegt op huidige taken. Denk hierbij aan inspanningen op de realisatie van opwek van zon en wind op basis van de Regionale Energie Strategie (RES), het landelijk Klimaatakkoord, planning en uitvoering van de transitie visie warmte (TVW), de uitvoering van het energieloket voor eigenaar bewoners en regelingen op het gebied van energiearmoede (specifieke uitkering (SPUK) energiearmoede en het Nationale Isolatie Programma (NIP). Dit zijn wettelijke basistaken, waar een team aan werkt met de organisatie. Het beschikbare budget hiervoor is 500.000 euro.
  - Hiermee komt het totaal beschikbare budget voor de energietransitie voor Zoetermeer op 2,5 miljoen. Dit budget is zowel voor de uitvoering van de huidige taken, als voor de (sterk) geïntensiveerde taken. (Disclaimer: de perspectiefnota moet nog definitief worden vastgesteld).
- Leeswijzer* : Dit programmaplan is opgebouwd uit de ambities en doelen van de energietransitie, de inzet op 3 pijlers (gebouwde omgeving, energiearchitectuur en duurzame mobiliteit), overkoepelende acties en een verdieping op de acties en resultaten.

2

Ambities en doelen energietransitie in lijn met klimaatakkoord

Strategie bepaald door Zoetermeer 2040

Ambities en doelen energietransitie in lijn met klimaatakkoord

De energietransitie is één van de grootste opgaven voor de komende 30 jaar. Zoetermeer heeft de **ambities** als volgt verwoord:

“We willen in 2040 een aardgasvrije gebouwde omgeving hebben, i.c.m. een verbetering van de kwaliteit van de woningen qua gezondheid (ventilatie en voorkomen van oververhitting) en comfort/energiebesparing (maximale warmtevraag van 50 kWh/m²/jaar voor eengezinswoningen en 75 kWh/m²/jaar voor de gestapelde bouw)”. (Raadsbesluit Actualisatie programma Duurzaam & Groen Zoetermeer, 0637530586)

“We vergroten de lokale duurzame opwek. In navolging op de lokale verkenning waarin ‘zon in de stad’ centraal stond, heeft de raad op 25 januari 2021 besloten voor 2030 30% - 40% van de daken, geluidswallen en parkeerplaatsen zo volledig mogelijk in te zetten voor lokale, duurzame opwek. En als bijdrage aan de RES wil Zoetermeer in 2030 op jaarbasis 149 GWh aan zonnestroom opwekken”

“We verbeteren de leefbaarheid. Zoetermeer is vanuit milieuperspectief een schone en prettige stad om in te leven. Waar mogelijk is er sprake van schone, stille mobiliteit. De impact op het milieu door verkeer en vervuilende activiteiten is ver teruggedrongen.” (Zoetermeer 2040).

Deze ambities vragen de komende jaren keuzes ten aanzien van investering. Niet alleen van de gemeente, maar ook van onze inwoners, partners, coöperaties, Dunea en de netbeheerders Stedin.

Voor het maken van keuzes zijn **drie uitgangspunten** leidend:

1. We bouwen voort op gemaakte afspraken en uitspraken. Zo zijn we een betrouwbare partner in deze transitie. De door het rijk gestelde ambitie is 49% CO₂-reductie per 2030, om in 2050 de doelen van het klimaatakkoord te kunnen bereiken. Deze lat is door het kabinet bijgesteld naar 55% CO₂-reductie in 2030. Onze ambitie als Zoetermeer staat op 2040. Met alleen de huidige extra middelen en instrumenten van het Rijk is 2040 niet haalbaar.

Belangrijk om aan het einde van deze coalitieperiode de gestelde ambitie van Zoetermeer opnieuw te ijken en indien nodig bij te stellen.

2. De Visie Zoetermeer 2040 is sturend voor de keuzes die we in dit plan voorstellen ten aanzien van de inzet van de beschikbare middelen. Zo kan de energietransitie bijdragen aan het doorbreken van de mechanismen, zoals die zijn beschreven in de Visie Zoetermeer 2040.
3. De ruimtelijke consequenties worden integraal afgewogen in de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 in samenhang met andere ruimteclaims voor de toekomstige inrichting van de stad. Denk hierbij voor de energietransitie aan ruimte die nodig is voor verzwaring van het elektriciteitsnet, de opslag van energie, laadinfrastructuur, uitbreiding van het warmtenetwerk en ruimte voor de opwek van zon. Ook ambities op woningbouw, mobiliteit en economie doen claims op de ruimte boven en onder de grond.

Ambities en doelen energietransitie in lijn met klimaatakkoord

Verbeteren van de sociaal economische kracht

- We zetten in op het energiezuinig maken van woningen en gebouwen in gebieden waar de problematiek het grootst is;
- Verduurzaamde woningen verbruiken minder energie, waardoor energiearmoede en schuldenproblematiek worden verminderd;
- De energietransitie is een verbindende opgave, die bijdraagt aan de sociale cohesie en verbinding in de straat, buurt en wijk;
- We richten ons op het benutten van de natuurlijke investeringsmomenten.

Verbeteren van de woonaantrekkelijkheid

- Goed uitgevoerde verduurzaamde woningen hebben een gezond binnenmilieu, een hogere waarde, zijn toekomstbestendig en onderhoudsarm;
- Aantrekkelijkere woningen en leefomgeving zorgen voor verbondenheid met de stad en een hogere participatiegraad, waardoor er minder urgentie is uit Zoetermeer te verhuizen.

Verkleinen verschillen tussen wijken

- Uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van de energietransitie zorgen voor significante verbeteringen van de gebouwde omgeving (zowel op woning als straat/buurt niveau), resulterend in minder grote verschillen in kwaliteit van wijken;
- Onderlinge contacten binnen de wijk en stad worden versterkt door (onder meer) energieambassadeurs;
- Energietransitie moet zoveel mogelijk bijdragen aan bestrijding van energiearmoede. We richten ons in eerste instantie op wijken waar deze problematiek het grootst is.

Vergroten van adaptief vermogen

- We ontwikkelen nieuwe perspectieven, bijvoorbeeld op energie-infrastructuur en mobiliteit, zodat inwoners, organisaties, ondernemers en wijzelf in staat zijn om nieuwe initiatieven te ondernemen;
- In 2040 is een groot deel van onze economie, hoe we onze woningen verwarmen en hoe we ons verplaatsen door stad en regio anders; duurzamer. De gemeente heeft hierin een faciliterende en regisserende rol. We ontwikkelen onze strategie op de onder- en bovengrond, elektrificatie en de warmtetransitie in lijn met onze visie én zoveel mogelijk in co-creatie met de stad;
- In de wijken vindt de transitie plaats. Daar worden nu keuzes gemaakt die decennia doorwerken. Wij voegen daar kennis en capaciteit toe om waarde te maximaliseren;
- We nemen regie op strategische samenwerking, verbinding van sectoren (denk aan onderwijs, werkgelegenheid) en vergroten van de realisatiekracht.

3

**Programmaplan
bestaande uit 3
pijlers: doelen en
strategie per pijler**

1. Gebouwde omgeving

1.1 Woningen	1.2 Utiliteit/ bedrijven	1.3 Gemeente- lijk vastgoed
Eigenaar bewoners	Kantoor/utili- teit eigenaren	Gemeentelijk vastgoed
VvE's	Bedrijven terreinen	Maatschap- pelijk vastgoed
Verhuurders/ Woningbouw- corporaties	MKB	

2. Energiearchitectuur

2.1 Warmte en
elektriciteit systemen

2.2 Zon en
wind (opwek)

3. Mobiliteit

3.1 Eigen wagenpark
verduurzamen

3.2 Duurzame
mobiliteit visie

Overkoepelende activiteiten

Ondersteunend

Randvoorwaardelijk

Wat we samen willen bereiken...

Bewoners

Bewoners kunnen terecht bij ons loket, zowel fysiek als digitaal. Eind 2025 is er een standaard stappenplan per woningtype beschikbaar. In 2030 is in elke buurt een energieambassadeur: een laagdrempelig aanspreekpunt die burens verder op weg kan helpen.

Ondernemers

We bieden ondernemers ondersteuning en advies zodat ze zelf in staat zijn stappen te zetten. Bijvoorbeeld door een energiescan te laten uitvoeren.

VvE's

De komende 4 jaar bereiken we 400 VvE's via informatie bijeenkomsten, webinars, en/of quickscans. Ten minste 40 VvE's hebben in deze periode een duurzaam meerjarig onderhoudsplan vastgesteld. Er is in 2030 een goedlopend VvE loket.

Huurders

Het vastgoed van woningcorporaties is vóór 2040 energiezuinig gemaakt conform de isolatiestandaard, goed geventileerd en aardgasvrij. Dit betekent dat in 2025 de uitvoering om alle woningen met EFG-labels naar de standaard te isoleren in volle gang is.

Pijler 1: Inzet op gebouwde omgeving

De grootste invloed en rol van de gemeente om de genoemde mechanismen uit Zoetermeer 2040 te doorbreken zit in de gebouwde omgeving, met name op het onderdeel woningen. Dit sluit aan bij de visie op Zoetermeer 2040, waarin (1) woningbouw als motor voor ontwikkeling wordt gezien en we patronen willen doorbreken, zoals het groter worden van verschillen en het achteruit lopen van kwaliteit van woningen. Onderliggende studies laten verder zien dat in de verduurzaming van de gebouwde omgeving ook veruit de grootste CO₂ winst te behalen valt.

Hier kunnen verschillen tussen wijken verkleind worden en moet met gerichte inspanning de groeiende energiearmoede afgeremd worden.

Naast woningen in de gebouwde omgeving zien we als gemeente ook kansen in het verduurzamen van (2) utiliteiten/bedrijven en het verduurzamen van het (3) eigen en maatschappelijke vastgoed als bijdrage aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Pijler 1: Inzet op gebouwde omgeving

De strategie van de energietransitie van de gebouwde omgeving is om:

1. De kwaliteitsstandaard te verbeteren van woningen door onze koers te volgen: (i) energie besparen, (ii) zoveel mogelijk zelf opwekken om (iii) volledig van het aardgas af te kunnen. Het eerste bereiken we door te sturen op reductie van de warmtevraag conform onze vastgestelde ambitie van 50 en 75 kWh, in combinatie met een goede ventilatie en zonwering. Het tweede door het plaatsen van zonnepanelen om de elektriciteitsrekening te reduceren. Dit leidt tot een gezond binnenmilieu, hoger comfort en een hogere waarde van de woning. Daarnaast werken we met deze al vastgestelde ambitie m.b.t. warmtevraag aan een structurele oplossing voor energiearmoede nu en in de toekomst. Na deze stappen kunnen gebouwen van het aardgas.

We geven daarbij **voorrang** aan doelgroepen en delen van de stad waar relatief veel energiearmoede voorkomt en er een natuurlijk moment is voor grootschalig onderhoud. Dit geldt in het bijzonder voor de wijken Palenstein, Driemanspolder, Meerzicht en Buytenwegh.

Meerzicht en Buytenwegh zijn daarnaast ook prioritaire aandachtsgebieden in de stadsvisie Zoetermeer 2040. Dit zijn de oudere wijken van de stad. Hier werken we samen met VVE's, woningcorporaties en bewonersinitiatieven.

Tabel 1 - Momenten voor groot onderhoud per Zoetermeerse wijk

Wijk	Bouwjaar	Start groot onderhoud > 50 jaar
Palestein	1965	2015
Driemanspolder	1966	2016
Meerzicht	1969	2019
Buytenweg de Leyens	1974	2024
Seghwaert	1976	2026
Noordhove	1985	2035
Stadscentrum	1981	2031
Rokkeveen	1987	2037
Oosterheem	2000	2050

Ons **uitgangspunt** is dat er bij nieuwbouw zelf wordt gezorgd voor een bij de doelstelling passend behorende energievoorziening. Vanuit dit programma wordt wel inzet geleverd indien deze nieuwbouw synergiemogelijkheden kan bieden voor bestaande bouw. Dit zal worden verkend in deze coalitieperiode bij de Entree en de Binnenstad.

Door te sturen op het **verlagen van de warmtevraag** naar 50 en 75 kWh, weten we dat de woningen aardgasvrij-ready zijn en dus toekomstbestendiger. Aardgasvrij-ready betekent dat de woning klaar is om van het aardgas af te gaan, onafhankelijk van de gekozen bron (warmtenet, individuele warmtepomp of eventueel groen gas en waterstof – minder gebruikelijke opties). Met een lage warmtevraag houdt de gebouweigenaar de verschillende aardgasvrij-opties dus nog open.

Vanuit deze strategie vinden we landelijk aansluiting bij het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie, het Nationaal Isolatie Programma en andere regelingen, zodat we voor het realiseren van de doelstellingen maximaal **gebruik maken van beschikbare landelijke middelen**. Ook dit vraagt capaciteit voor lobby, aanvraag en uitvoering.

Pijler 1: Inzet op gebouwde omgeving

2. We richten ons als gemeente de komende jaren met name op het verduurzamen van de **bedrijventerreinen en de ondernemers** die zich hebben georganiseerd en als collectief ambitie hebben en stappen willen zetten in het verduurzamen van hun bedrijventerrein. Daar waar deze ondernemers hierin vastlopen/vragen hebben, bieden wij hen ondersteuning.

3. Gemeentelijk vastgoed verduurzamen. We vinden het belangrijk om als gemeente het goede voorbeeld te geven. Daarom gaan we de komende jaren zichtbaar investeren in het verduurzamen van zowel ons gemeentelijk als maatschappelijk vastgoed.

De huidige inzet en programma is met name gericht op eigenaar bewoners en corporaties. De inzet bestaat bijvoorbeeld uit het informeren van inwoners, het ontwikkelen van (standaard) stappenplannen en collectieve inkoopacties. Dit doen we via het energieloket.

De komende jaren gaan we **onze inzet intensiveren op:**

1. Benutten middelen uit het nationaal isolatieprogramma (NIP) en andere regelingen als investeringsbijdrage voor lokale huiseigenaren. Deze middelen moeten worden aangevraagd en kunnen op basis van een op te stellen programma met prioriteit worden ingezet voor eigenaren met natuurlijke investeringsmomenten en (risico op) energiearmoede.
2. Energieloket ook beschikbaar maken voor **VvE's** en andere doelgroepen, zoals:
  - **VvE's:** Zoetermeer heeft 400 tot 600 VvE's. Op dit moment faciliteert de gemeente slechts een klein aantal VvE's. Opscaling is nodig om de ambities te halen. Ook zij hebben inzicht nodig in hun situatie en de keuzes die zij als collectief kunnen maken.
  - **Grondgebonden woningen** helpen (spijtvrije) stappen te zetten
  - **Eigenaar bewoners gestapelde bouw** helpen (spijtvrije) stappen te zetten.

Pijler 1: Inzet op gebouwde omgeving

- 3. Een ondernemersloket** inrichten voor de doelgroep bedrijven/utiliteiten:
- Opzetten van een ondernemersloket (in aansluiting op energieloket), waar ondernemers uit de stad terecht kunnen met vragen. Ondernemers hebben de plicht om te verduurzamen. Vooral kleinere bedrijven hebben – net als individuele huiseigenaren – een steuntje in de rug nodig, zodat zij kunnen blijven ondernemen.
  - Ondersteunen van ondernemers die zich al hebben georganiseerd en open staan voor steun of zelf al proactief bezig zijn met verduurzamen. Te beginnen bij bedrijventerreinen waar de organisatiegraad relatief hoog is. De bedrijven hebben de wettelijke taak om hun processen te verduurzamen en zullen veelal elektrificeren. Dit leidt tot knelpunten, bijvoorbeeld op de infrastructuur. We hebben als gemeente een gezamenlijk belang om deze terreinen te ondersteunen. Dit moet ook onderdeel zijn van onze strategie op bedrijventerreinen.

4. Ons **eigen maatschappelijk vastgoed** verduurzamen, door middel van het opstellen van DMJOP voor onze eigen panden de komende jaren. Hierop hebben we een voorbeeldrol. We ervaren zelf hoe ingewikkeld de verduurzaming van ons bestaande vastgoed is. Dit vraagt meer specifieke kennis en projectleiderschap.
5. Vergroten bewustzijn, begrip en eigen handelen van inwoners en ondernemers met **communicatie en participatie**:
- Naast intensivering op bovengenoemde vier sporen is er generiek meer inzet nodig op communicatie en participatie. De beste strategie om doelen te realiseren is om mensen zelf in staat te stellen stappen te zetten. Dit lukt ons nog onvoldoende met de beschikbare inzet. Daarom gaan we intensiveren op bewustwording en kennisdeling – bij een bredere groep. Alleen zo realiseren we de transitie. En voor alle gebouwen, behalve ons eigen vastgoed, is participatie cruciaal. Dit proces vraagt meer inspanning.

Pijler 1: Inzet op gebouwde omgeving

Focusgebieden	Huidige fte inzet	'24	'25	'26
Woningen	2 (vast)	7,5	7,5	7,5
Utiliteit en bedrijven	0	0,8	0,8	0,8
Gemeentelijk vastgoed	0	1	1	1
Gemeentebrede communicatie	1 (inhuur)	2	2	2
Materiele kosten		180k	180k	180k

Tabel 2 – Inzet op huidige taken en intensivering van capaciteit (in fte) en reservering voor materiële kosten (in €) op pijler 1.

Pijler 2: Inzet op de energiearchitectuur

Het is de **ambitie van Zoetermeer** om in 2040 een aardgasvrije gebouwde omgeving te hebben. Dit vraagt grote aanpassingen in de warmte infrastructuur. Ook gaan we de komende jaren veel meer zon in de stad realiseren. Het doel is om in 2025 102,6 MW aan opgesteld vermogen zonnepanelen te hebben gerealiseerd. Deze prognose richt zich op het behalen van 164 MW opgesteld vermogen in 2030, waarmee we aan de bovenkant van ons aandeel in het RES-bod zitten. Het gaat hier om het totaal aan zonnepanelen. Dus ongeacht waar ze geplaatst zijn. We voegen niet meer vermogen aan wind toe dan we nu al hebben gerealiseerd in Zoetermeer.

De vraag naar elektriciteit neemt de komende jaren verder toe door elektrificatie van mobiliteit en bedrijfsprocessen. Ook nieuwbouw verhoogt de vraag naar elektriciteit. Het elektriciteitsnet moet deze ontwikkelingen kunnen faciliteren.

Het noodzaakt tot een transformatie van de energie-architectuur in Zoetermeer, in samenhang met de rest van het verzorgingsgebied van Stedin. Dit betreft zowel de warmte- als de elektriciteitsinfrastructuur en de integraliteit hiertussen. Het gaat ook over bronnen en assets om het net slim te balanceren. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan batterijen.

In het kader van de beoogde wet collectieve warmtevoorziening moeten we ook bepalen welke rol de overheid inneemt in het energiesysteem. De stip op de horizon is dus wel bekend, maar hoe daar te komen nog zeker niet. Hier is van belang om te investeren in het vergroten van het adaptief vermogen van de gemeente – als één van de mechanismen van Zoetermeer 2040.

Pijler 2: Inzet op de energiearchitectuur

De **energiearchitectuur** moet Zoetermeer in staat stellen om de 2040 ambitie te realiseren. Betaalbaarheid van oplossingen is daarbij een belangrijke factor en de al vastgestelde transitievisie warmte is de basis voor onze strategie. De transitievisie warmte onderscheidt enerzijds clusters van gebieden waarin we collectieve aardgasvrije warmtevoorzieningen verwachten en anderzijds ook clusters waarin we individuele warmtevoorzieningen voorzien.

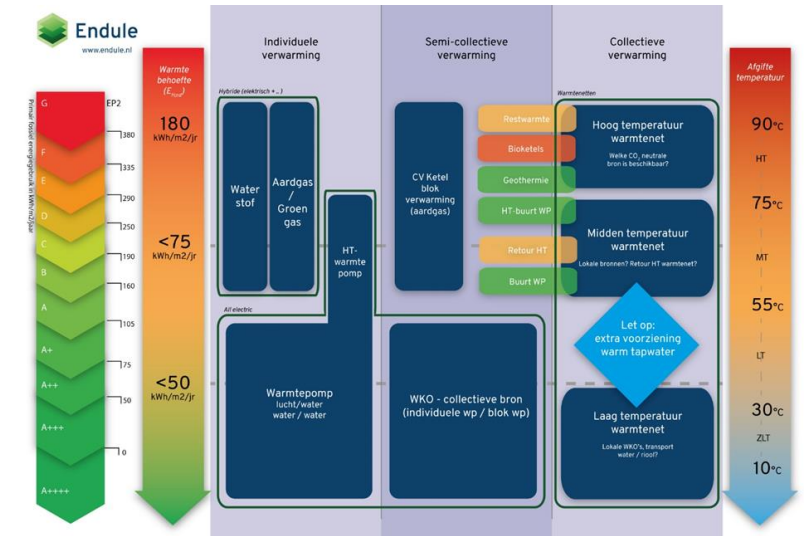
De individuele bewoner bedienen we met informatie en advies via ons energieloket voor besparing en het energiezuiniger maken van de woning. Dit loket willen we uitbreiden voor andere doelgroepen, zoals (kleine) ondernemers en VvE's, zoals beschreven in pijler 1.

In gebieden waar we **collectieve aardgasvrije warmtevoorzieningen** verwachten onderscheiden we grofweg de volgende stappen:

1. We verschaffen inzicht in de huidige situatie en mogelijkheden voor alternatieve warmtevoorziening. Voor gebieden vraagt dit dat veel data bij elkaar gebracht moet worden en onderzoek moet worden verricht.

Niet alleen door de gemeente, maar ook van partners die gaan over de energie- en warmte infrastructuur. Denk hierbij o.a. aan Stedin en het regionale Warmte Samenwerkingsverband Oostland (WSO). En partners die hier meer collectief gebruik van maken, zoals woningcorporaties, VvE's en bedrijventerreinen.

2. Er wordt zoveel mogelijk per gebied en in co-creatie met eigenaren bepaald wat de voorkeursvariant voor aardgas wordt, op welk moment en onder welke voorwaarden verandering plaatsvindt. Conform de Transitievisie warmte wordt er eerst geïsoleerd (naar het ambitieniveau) en dan aardgasvrij gemaakt.
3. Waar mogelijk wordt er bij de realisatie gestreefd naar slimme programmering, waarbij zoveel mogelijk ingrepen in één keer worden gedaan (onderhoud, riolering, warmtesysteem, isolatie, laadinfrastructuur). Dit bespaart overlast en publieke kosten.

4. We benutten gebouwen en – objecten in – de openbare ruimte om lokaal energie op te wekken. Individuele huiseigenaren en corporaties zetten hierin al goede stappen. We zien nog veel potentieel op daken van bijvoorbeeld scholen, woningcorporaties, VvE's bedrijven, parkeerplaatsen, maar denk ook aan geluidswallen en geluidschermen.

Pijler 2: Inzet op de energiearchitectuur

De gemeente is het **bevoegd gezag** om te besluiten wanneer ergens het aardgas verdwijnt en wat het alternatief wordt. We doen dit als gemeente nooit alleen. Besluiten over een collectief aardgasvrij alternatief worden met eigenaren en partners in het gebied genomen. Woningcorporaties, VvE's en bedrijventerreinen zijn cruciaal voor de collectieve oplossingen. Ook zij hebben hun eigen, meerjarige onderhoudsplannen en investeringsruimte. Deze plannen en belangen moeten met elkaar in lijn worden gebracht om gezamenlijk stappen te kunnen zetten. Dit vraagt kennis en inzet van de gemeente om ook stevige gesprekspartner te kunnen zijn.

Sturen op randvoorwaarden waar mogelijk

De transitie van ons warmte- en elektriciteitssysteem vraagt continu keuzes. Deze keuzes gaan altijd over een balans tussen betaalbaarheid, kwaliteit en snelheid. Op individueel niveau kan een huishouden, ondernemer of gebouweigenaar deze keuze zelf maken. Op het niveau van de stad en - clusters van - gebieden vraagt het keuzes voor het collectief. Dit mandaat ligt bij de gemeente in de rol als regisseur. We hebben de laatste jaren, bijvoorbeeld in Palenstein en in de

Binnenstad, veel ervaring opgedaan met dit collectieve proces. Ook hebben we ervaren dat we sterk afhankelijk zijn van de randvoorwaarden voor succes, waar we niet altijd direct invloed op hebben. Door deze ervaring weten we beter waar we de komende jaren op moeten investeren.

Congestie ondermijnt doelen van de gemeente

Tot slot zien we bijna overal in Nederland dat het energiesysteem vastloopt en dat er congestie ontstaat. Wanneer dit gebeurt kunnen nieuwe bedrijven zich niet vestigen, kan woningbouw niet plaatsvinden, kunnen grote projecten met zonnepanelen niet gerealiseerd worden, moeten windturbines (tijdelijk) worden afgeschakeld, kunnen ondernemers niet opschalen en kan mobiliteit niet verduurzamen. In Zoetermeer is dit nu nog niet het geval. Maar de elektrificatie van bedrijfsprocessen, van hoe we ons voortbewegen en van hoe we onze huizen verwarmen gaat sneller dan dat netbeheerders hun elektriciteitsnet kunnen verzwaren. Dit maakt dat we als gemeente meer dan nu moeten meesturen op de programmering van ons elektriciteitsnet én moeten investeren in de realisatie van slimme netoplossingen.

Ruimtelijke strategie bepalen

Concreet betekent dit dat we een ruimtelijke strategie gaan ontwikkelen die ook vertaald moet worden naar een visie op de ondergrond. Deze strategie moet zowel rekening houden met logische investeringsmomenten van beheer en onderhoud, als ook met de plannen en ambities op bijvoorbeeld woningbouw en mobiliteit én ook met de dynamiek van de energietransitie zelf. Waar moet ruimte gereserveerd worden om bronnen toe te voegen en om netten te verzwaren? Waar willen ondernemers laadpleinen en passen deze ook in de plannen van de netbeheerder? Waar kunnen de eerste wijken van het gas af en wat wordt het alternatief? Welke ondernemers gaan opschalen en elektrificeren en waar zijn bewonersinitiatieven die we willen faciliteren?

Deze kennis en inzichten moeten meer dan nu worden meegenomen in de programmering op het gewenste toekomstbeeld van Zoetermeer 2040.

Pijler 2: Inzet op de energiegearchitectuur

Om deze strategie te realiseren is **intensivering van de inzet** nodig. Zo kunnen we een beweging maken van 'inzicht' naar 'regie'. We zijn nu nog te veel speelbal en te weinig spelbepaler. Dit vraagt:

- Ontwikkeling van **scenario's op het toekomstige energiesysteem** voor Zoetermeer. Dit zijn scenario's die ons in staat moeten stellen om de huidige en nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken, op het gebied van woningbouw, mobiliteit, bedrijvigheid en wonen. Dergelijke scenario's, inclusief keuzes en consequenties, ontwikkelen we samen met interne en externe partners.
- De scenario's brengen we in lijn met relevante kaders voor beleid en uitvoering. Dit is nodig om integrale keuzes te kunnen maken. Denk bij de kaders aan de ruimtelijke strategie, de visie op de ondergrond, de regionale energiestrategie, de economische agenda en mobiliteitsvisie. Zo stellen we **uitvoering in staat om keuzes te maken in gebieden die ons dichterbij onze ambities brengen**.
- Bepalen van onze gewenste en effectieve **rol in de collectieve warmtevoorziening**. Dit betekent dat we zelfstandig én met andere (systeem)partners te bepalen

hebben wat we aan de markt willen overlaten, wat wij als publieke taak zien en/of waar samenwerking nodig is tussen markt en overheid. Dit hebben we te doen in het kader van de beoogde Wet Collectieve Warmtevoorziening.

- **Nu de kansen in de uitvoering benutten** in de – prioritaire - gebieden. In gebieden die nu prioritair zijn is de roep om meer kennis, expertise en projectcapaciteit op het gebied van de energietransitie. Het gevoel is dat anders kansen worden gemist en we keuzes maken die langjarig doorwerken.
- **Meer uitvoeringscapaciteit** (projectleiders) in gebieden voor realisatie van maatregelen op zon, warmte en infrastructuur. Ook intern kunnen we meer dan nu kennis toevoegen aan bijvoorbeeld een dakenteam ten behoeve van een multifunctioneel gebruik.
- Randvoorwaarden te realiseren in relatie tot **arbeidsmarkt**, specifiek **techniekonderwijs**. Er is meerjarig vraag naar mensen op het gebied van installatie techniek. Als gemeente nemen we regie door strategische partners op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid te verbinden en te stimuleren een gezamenlijke aanpak te maken.

Focusgebieden	Huidige fte inzet	'24	'25	'26
Warmte- en elektriciteitsinfrastructuur en opwek	2 (vast)	11	10	10
Materiele kosten		180k	180k	180k

Tabel 3 – Inzet op huidige taken en intensivering van capaciteit (in fte) en reservering voor materiële kosten (in €) op pijler 2.

Pijler 3: Inzet op duurzame mobiliteit

Ook duurzame mobiliteit draagt bij aan een verbetering van de **woonaantrekkelijkheid** van wijken en gebieden. In een bloeiende stad moet het faciliteren van stedelijke interactie en de bijbehorende stedelijke mobiliteit de grootste prioriteit hebben. Dit is een stad met veel meer publieke ruimte, waarin voorzieningen dichterbij zijn en lopen of fietsen in combinatie met het OV de dominante vorm van mobiliteit is. Waarin we een slim en sociaal gedeeld mobiliteitssysteem hebben waar de inwoners van grote en kleine kernen toegang hebben tot mobiliteit op maat tegen een eerlijke prijs. Compact, fijnmazig en aantrekkelijk zijn de bijbehorende eisen. Dit maakt dat er steeds minder plek is voor de auto. Dat zie je bijvoorbeeld terug in lagere maximumsnelheden en de komst van fiets- en leefstraten.

Om CO₂-uitstoot verder terug te dringen werken we samen met de **MRDH**. Met behulp van het **programma Duurzame Mobiliteit** willen we een afname in 2025 van 30% CO₂ uitstoot realiseren ten opzichte van 1990. We zien de laatste jaren een reductie van uitstoot. Maar dit is niet voldoende om onze ambitie te halen. Hiervoor zijn aanvullende maatregelen nodig. Met behulp van middelen in dit programma gaan we deze maatregelen in beeld brengen. Verder is er een start gemaakt in 2022 met de mobiliteitstransitie als onderdeel van de Ruimtelijke Strategie 2040. Hiervan is de planning dat deze eind 2024, begin 2025, wordt opgeleverd.

Minder mobiliteit is de meest duurzame mobiliteit. Gevolgd door een groter aandeel 'actieve mobiliteit': lopen en fietsen. De transitie naar duurzame mobiliteit gaat een enorme bijdrage leveren aan het streefbeeld van Zoetermeer 2040. Zoetermeer – en de metropoolregio – kan ruimtelijk versterkt worden door

de mobiliteitstransitie in te zetten door met name het aantal (stilstaande) auto's terug te brengen. Met het juiste beleid kan **publieke ruimte** worden **vrijgespeeld**. Dit opent vele mogelijkheden voor aantrekkelijke inrichting, stedelijke transformaties en minder barrièrewerking.

We zien al voorbeelden van duurzame gebiedsontwikkeling in de grote steden waar auto's een plek hebben aan de rand van het gebied en daarbinnen veel aandacht is voor ruimtelijke kwaliteit. Dit ondersteunt ook een trend die de laatste 10 jaar gaande is. Het aantal **korte verplaatsingen** in hoog-stedelijke gebieden van Nederland is toegenomen, het aandeel fiets en lopen is sterk toegenomen, voor lange afstanden wint het OV terrein en de auto is van het meest gebruikte vervoersmiddel sterk afgenomen.

Pijler 3: Inzet op duurzame mobiliteit

Van het realiseren van auto-infrastructuur naar het organiseren van mobiliteit.

De gemeente Zoetermeer zit nog onvoldoende op het pad van de duurzame mobiliteit. We zijn nog sterk gericht op het realiseren en faciliteren van auto-infrastructuur en vaak auto-gerelateerde problemen oplossen (congestie, parkeerproblemen, veiligheid en luchtkwaliteit). We gaan ons daarom de komende jaren richten op het organiseren van mobiliteit. Dit is een omslag van denken dat leidt tot nieuwe vragen aan zowel publieke als private partijen om te komen tot een mobiliteitstransitie.

De uitdaging is binnen de stad en regio de juiste voorwaarden te creëren, zodat het mobiliteitssysteem goed aansluit bij de wensen van de toekomstige reiziger. Ook vraagt het een gedragsverandering om daarmee een duurzaam en toekomstvast mobiliteitssysteem te ontwikkelen. Dit is een forse opgave die jaren gaat duren.

Tot slot is het ook van belang dat mobiliteit met kennis en capaciteit bijdraagt aan de strategie op de energie infrastructuur. Mobiliteit zal bijvoorbeeld moeten aangeven wat de ontwikkelingen van laadpalen en pleinen betekent voor de elektriciteitsnetten. Zo niet dan kan het gebeuren dat de netbeheerder de gewenste ontwikkeling niet meeneemt in haar programmering.

Om de transitie waar te maken zetten we in op een andere vorm van sturing: transitiebeleid. Daarom is de intensivering van dit programma in de kern gericht op:

- De **ruimtelijke strategie** vanuit de gewenste transitie 'terugdenken'. We gaan dus in plaats van het bestaande verbeteren het gewenste in beeld brengen en forceren.
- We definiëren de **maatregelen** om 'duurzame mobiliteit' binnen de visie van Zoetermeer 2040 te realiseren.
- Om deze maatregelen goed te kunnen definiëren is **onderzoek** nodig naar de haalbaarheid. Hiervoor reserveren we in dit plan middelen.

- Dit zal ook nieuwe inzichten opleveren en leiden tot een **herziening van de mobiliteitsvisie**.
- Hier hoort ook bij dat we gericht ongewenst gedrag, opties en technologie **uitfaseren en afbouwen**.
- Bijdragen aan de programmering van de **energie infrastructuur**. Duurzame mobiliteit als slimme oplossing in het balanceren van het nett
- Verduurzamen van het **eigen wagenpark** is noodzakelijk om het goede voorbeeld te geven.

Focusgebieden	Huidige fte inzet	'24	'25	'26
Duurzame mobiliteit	0	0,8	0,8	0,8
Materiele kosten		40k	40k	40k

Tabel 4 – Inzet op huidige taken en intensivering van capaciteit (in fte) en reservering voor materiële kosten (in €) op pijler 3.

4

Overkoepelende
activiteiten

Overkoepelende activiteiten

Het programma energietransitie kent een aantal overkoepelende activiteiten waarop we intensiveren:

- Programmamanagement
- Strategisch advies
- Programmasecretariaat en ondersteuning
- Juridische ondersteuning
- HR ondersteuning
- Ondersteuning finance en control
- Communicatie en participatie
- Bijdragen aan randvoorwaardelijke opdrachten, zoals de verbinding onderwijs – arbeidsmarkt, specifiek Sterk Techniek onderwijs.

Deze activiteiten werken voor alle pijlers en betreffen ook randvoorwaarden.

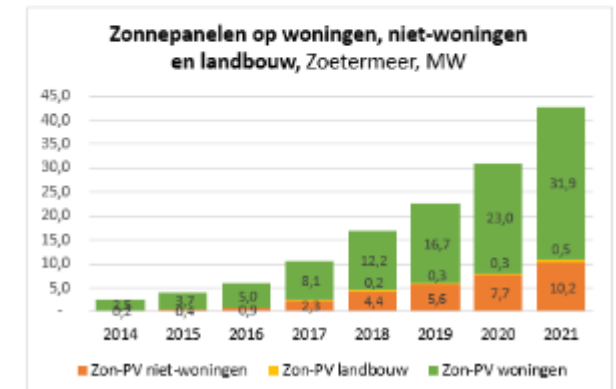
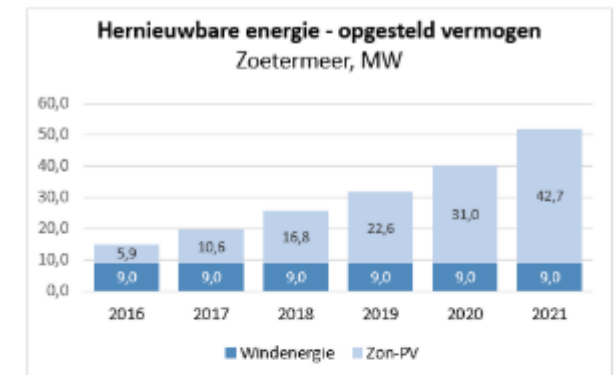
Focusgebieden	Huidige fte inzet	'24	'25	'26
Sturing en coördinatie	2 (vast)	3	3	3
Ondersteuning	Cap tbv HR, F&C, juridisch	NB		

Tabel 5 – Inzet op huidige taken en intensivering van capaciteit (in fte)

Overkoepelende activiteiten

De inzet is gericht op:

- In co creatie keuzes te kunnen maken in het energiesysteem en duidelijkheid te bieden aan huiseigenaren waar zij verantwoordelijk voor zijn bij de energietransitie en in hoeverre de gemeente hier bij kan helpen.
- Bijdragen aan Sterk Techniek onderwijs. Verschillende collega's binnen de gemeente werken al aan versterking van de kennis economie. Het programma duurzaamheid kan inhoud aanreiken voor arbeidsmarkt ontwikkeling en waar nodig bijdragen aan het formuleren van een aanpak op Sterk Techniek onderwijs.
- Het datamanagement is zodanig op orde, dat er op een verantwoorde manier data gestuurde keuzes gemaakt kunnen worden.
- Juridisch advies op vraagstukken die raken aan de belangen van ondernemers en inwoners. Dit zal naar verwachting vaker gaan optreden. We willen proactief deze consequenties in beeld brengen en ook zal het voorkomen dat we worden geconfronteerd met juridische maatregelen.
- Monitoring is gecontinueerd. We informeren de Raad en inwoners over onze inzet en prestaties. Denk daarbij aan de rapportage energietransitie, waarin verslag wordt gedaan van hetgeen is bereikt in de energietransitie. Hierin rapporteren we bijvoorbeeld over het aantal inwoners dat is bereikt met een energiebespaaractie, aantal VvE's dat is ondersteund, inzicht in werk in uitvoering in de stad en over de duurzaam opgewekte energie in Zoetermeer (zie afbeelding).

Bron: Klimaatmonitor

5

**Verdieping acties en
resultaten**

Verdieping acties en resultaten

1. Gebouwde omgeving

1.1 Woningen	1.2 Utiliteit/ bedrijven	1.3 Gemeente- lijk vastgoed
Eigenaar bewoners	Kantoor/utili- teit eigenaren	Gemeentelijk vastgoed
VvE's	Bedrijven terreinen	Maatschap- pelijk vastgoed
Verhuurders/ Woningbouw- corporaties	MKB	

2. Energiearchitectuur

2.1 Warmte en
elektriciteit systemen

2.2 Zon en
wind (opwek)

3. Mobiliteit

3.1 Eigen wagenpark
verduurzamen

3.2 Duurzame
mobiliteit visie

Overkoepelende activiteiten

Ondersteunend

Randvoorwaardelijk

Programmaplan energietransitie

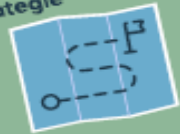
Zoetermeer 2040

- Aardgasvrije gebouwde omgeving hebben, i.c.m. een verbetering van de kwaliteit van de woningen qua gezondheid
- Vergroten van lokale duurzame opwek
- Verbeteren leefbaarheid

1. Inzet op gebouwde omgeving

We willen in 2040 een aardgasvrije gebouwde omgeving hebben

Strategie

- Kwaliteitsstandaard verbeteren
- Verduurzamen van de bedrijventerreinen en de ondernemers
- Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Actiepunten

- ✓ Benutten middelen uit NIP
- ✓ Energieloket beschikbaar maken voor VvE's
- ✓ Ondernemersloket inrichten
- ✓ Eigen maatschappelijk vastgoed verduurzamen
- ✓ Communicatie en participatie

2. Inzet op energie architectuur

Strategie

- Inzicht in huidige situatie en mogelijkheden voor alternatieve warmtevoorziening
- Goede afstemming met eigenaren
- Slimme programmering
- Gebouwen in de openbare ruimte benutten om lokaal energie op te wekken

- ✓ Ontwikkeling van scenario's op het toekomstige energiesysteem
- ✓ Uitvoering in staat stellen keuzes te maken in gebieden die ons dichterbij onze ambities brengen
- ✓ Effectieve rol in collectieve warmtevoorziening
- ✓ Kansen in de uitvoering benutten
- ✓ Meer uitvoeringscapaciteit
- ✓ Randvoorwaarden realiseren in relatie tot arbeidsmarkt (techniekonderwijs)

Zoetermeer

40

aardgas vrij

3. Inzet op duurzame mobiliteit

We willen in 2040 de impact op het milieu door verkeer en vervuulende activiteiten ver teruggedrongen hebben

Actiepunten

- ✓ Ruimtelijke strategie vanuit gewenste transitie terugdenken
- ✓ Maatregelen definiëren
- ✓ Onderzoek naar haalbaarheid
- ✓ Herziening van de mobiliteitsvisie
- ✓ Bijdragen aan programmering van energie infrastructuur
- ✓ Verduurzamen eigen wagenpark

In 2030 is er 164 MW opgesteld vermogen behaald

Pijler 1: Inzet op de gebouwde omgeving

1.1 Woningen

Overkoepelende ambitie: algemene informatievoorziening en bewustwording

We blijven onze bewoners ondersteunen bij het nemen van concrete stappen op het gebied van verduurzaming. Dit doen we om ervoor te zorgen dat bewoners in staat zijn om stappen te zetten in het aardgasvrij maken van hun woning, zonder dat ze nu keuzes maken waar ze later spijt van krijgen.

Resultaten 2025:

- 75 % van inwoners van Zoetermeer is zich bewust van stappen die genomen moeten worden;
- Voor de 20 meest voorkomende woningen in de oudste wijken is er een standaardstappenplan aardgasvrij-ready;

Activiteiten tot eind 2025 om deze resultaten te behalen:

Belangrijke rol in deze algemene informatievoorziening en bewustwording speelt het energieloket. De activiteiten die we uitvoeren zijn:

- Standaard stappenplan per woningtype ontwikkelen;
- Energieambassadeur in elke buurt;
- Mobiele showroom in buurten;
- Opleiden energiecoaches die gratis energiescan uitvoeren;
- Update website Energieloket Zoetermeer;
- Collectieve buurtgerichte inkoopacties.

Resultaten in 2030:

- Per buurt is er voor de 5 meest voorkomende woningtypen een standaardstappenplan aardgasvrij-ready;
- 90% van huiseigenaren weten waar ze moeten zijn als ze vragen hebben over verduurzaming en kennen het Energieloket Zoetermeer.

Overkoepelende ambitie: behaalde successen en opgedane ervaringen verspreiden en opschalen

Resultaten in 2025:

- Website updaten;
- Bekendmaking subsidieregeling;
- Natuur- en Milieu Educatie en energietransitie.

Eigenaar bewoners

Ambitie: grondgebonden woningen helpen spijtvrije stappen te zetten

Wij zien het als onze rol om eigenaren van grondgebonden woningen te faciliteren bij het nemen van spijtvrije stappen. Hiervoor komt een opstart subsidie beschikbaar. Voor de woningen in gebieden met veel natuurlijke investeringsmomenten en grotere kans op energiearmoede wordt vanuit landelijke middelen een investeringssubsidie ingezet voor isolatie. En nog specifiek de woningen waarvan we weten dat deze in gespikkeld bezit zijn, zien wij dat we moeten stimuleren om deze spijtvrije stappen te zetten. Dit gaan we doen via bijv. een aanvullende eigen investeringssubsidie, om de ontwikkeling aan te jagen.

Resultaten eind 2025:

- Beschikbare landelijke isolatiesubsidies uit het nationaal isolatieprogramma en andere regelingen zijn aangevraagd – vooral door degenen die dit het meest nodig hebben – en uitvoering verloopt volgens een programma;
- Verdubbeling van aantal bewonersinitiatieven naar 12;

- Actieve en brede betrokken groep inwoners bij lokale Energietransitie van minimaal 50 deelnemers;
- Intensieve samenwerking met lokale partners zoals DEZO;
- In gespikkeld bezit gaat 75% mee met gezamenlijke verduurzamingsaanpak.

Activiteiten tot eind 2025 om deze resultaten te behalen:

- Energienetwerk Zoetermeer proactief organiseren en verbreden;
- Stimuleren bewonersinitiatieven door middel van subsidieregeling;
- Samenwerking met DEZO verstevigen en bestendigen;
- Lessen en ervaringen actief delen.

Resultaten 2030:

- Actieve en breed betrokken groep inwoners bij lokale Energietransitie van minimaal 100 deelnemers;
- In elke buurt is een initiatief gestart, ofwel door bewoners of door intensieve begeleiding vanuit DEZO of gemeente;
- Intensieve samenwerking met lokale partners zoals DEZO;
- In elke buurt is een 'energie ambassadeur' een laagdrempelig aanspreekpunt die burens verder op weg kan helpen;
- Er zijn buurtgerichte informatie avonden of lokale informatiepunten;
- In gespikkeld bezit hebben we ervaring opgedaan met een 'gebiedsvergunning' en 'gebiedsontheffing voor flora en fauna' deze aanpak zetten we in voor andere buurten.

Pijler 1: Inzet op de gebouwde omgeving

VvE's

Ambitie: eigenaar bewoners gestapelde bouw helpen (spijtvrije) stappen zetten

Resultaten 2025 - 2027

- Komende 4 jaar worden 400 VvE's bereikt via informatiebijeenkomsten, webinars en/ of quickscans. Rol gemeente; informeren;
- Ten minste 40 VvE's hebben in deze periode duurzaam MJOP vastgesteld rol gemeente: faciliteren / regisseren;
- Ten minste 10 VvE's hebben in 2025 een investeringsbesluit genomen. Rol gemeente; waar mogelijk stimuleren met NIP budget of anders omgekeerd, in bijvoorbeeld Meerzicht komt er weinig van de grond zonder extra stimulans.

Activiteiten tot eind 2025 om dit te behalen

- Duidelijke algemene informatievoorziening op Energieloket Zoetermeer;
- Energie advies voor focusbuurten.

Resultaten 2030:

- In Dorp, Driemanspolder en Meerzicht worden zelfde type VvE's achter elkaar of gezamenlijk aangepakt;
- De onbekende / slapende VvE's zijn benaderd en in kaart gebracht;
- Er is een goed lopend VvE-loket waar VvE's terecht kunnen voor vragen en hulp bij verduurzaming;
- Lobby bij het Rijk is geslaagd en er komen extra middelen voor de grote VvE's in Meerzicht en Driemanspolder.

Verhuurders/woningbouwcorporaties

Ambitie: het vastgoed is vóór 2040 energiezuinig gemaakt conform de isolatiestandaard, goed geventileerd en aardgasvrij.

Resultaten 2025

- Verhuurders/woningbouwcorporaties hebben integrale MJOP's voor hun vastgoed opgesteld om de ambitie te kunnen halen;
- De uitvoering om alle woningen met EFG-labels naar de standaard te isoleren is in volle gang;
- Bij de meeste complexen met gespikkeld bezit in Palenstein en Meerzicht is een gezamenlijke aanpak vastgesteld en bij enkele complexen uitvoering gestart.

Activiteiten tot eind 2025 om dit te halen:

- Maken van afspraken in de prestatieafspraken met de corporaties;
- Gezamenlijke verkenningen, uitwisseling ervaring en monitoring in de projectgroep en stuurgroep Zoetermeer aardgasvrij;
- Met corporaties samenwerken in gespikkeld bezit om particuliere eigenaren te kunnen laten meeliften met de aanpak van de corporaties of de corporaties te laten aansluiten op de aanpak die particulieren al hebben ontwikkeld.

Resultaten 2030:

- Alle woningen met EFG-labels zijn naar het niveau van de standaard geïsoleerd;
- Woningen waar groot onderhoud noodzakelijk was zijn ook geïsoleerd naar de standaard.

Ondersteuningsstructuur: Gebouwde omgeving

	WONING EIGENAAR	BUURT INITIATIEF	VVE*	CORPORATIE / HUURDERS	MKB	BEDRIJVEN
Algemene informatie handelingsperspectief en eigenaarschap	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Energieloket</i> • <i>Energiecafés</i> • <i>LED actie RRE</i> • <i>Nieuwsbrieven</i> • <i>Energiescan (DEZO)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Energieloket</i> • <i>Energiecafés</i> • <i>Informatie avonden</i> • <i>Energiescan (DEZO)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie avonden • VVE Platform (in oprichting) 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Energieloket</i> • <i>LED actie RREW</i> • <i>Nieuwsbrief</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • In ontwikkeling: MKB loket 	<ul style="list-style-type: none"> • In ontwikkeling: bedrijven loket
Oriëntatie en voorbereiding	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Energiehulp aan huis</i> • <i>Offerte hulp (Energieloket)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Buurtinitiatief ondersteuning (DEZO) • Gezamenlijk onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> • Quickscan / onderzoek (en procesbegeleiding) • Opties in kaart, bespreken op ALV 	<ul style="list-style-type: none"> • Quickscan / onderzoek • Opties in kaart, bespreken in projectgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • MKB Quickscan maatregelen • GroenDus zonnepanelen scan 	<ul style="list-style-type: none"> • GroenDus zonnepanelen scan • Quickscan Rabobank (Green Deal)
Uitvoering / investering	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Collectieve inkoop acties (Energieloket)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Collectieve inkoop acties (Energieloket)</i> • <i>NIP € 1460,- per woning (D)EFG label</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Duurzaam MJOP</i> • <i>NIP € 1460,- per woning (D)EFG label</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Collectieve aanbesteding</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Subsidie noodfonds (200K)</i> • <i>Duurzame Pioniers bijdrage opwek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Duurzame Pioniers bijdrage opwek</i>

*Vooralsnog alleen in focusgebieden vanwege capaciteit

Pijler 1: Inzet op de gebouwde omgeving

1.2 Utiliteit en bedrijven

De gemeente Zoetermeer ziet een opgave op het gebied van het integreren van bedrijfsleven/economie en energietransitie. De opgave op dit gebied is nog niet geheel scherp.

Kantoor/utiliteiteigenaren

Resultaten 2025:

- Inzicht in de opgave die er is op het gebied van utiliteiten/bedrijven in relatie tot energietransitie;
- Accountmanagers zijn opgeleid/hebben aan kennisontwikkeling gedaan op het gebied van energietransitie en de kansen voor bedrijven.
- In aansluiting op het energieloket voor woningen is er ook een energieloket voor bedrijfs- en utiliteitsgebouwen beschikbaar.

Activiteiten tot eind 2025 om dit te behalen

We willen de kantoor/utiliteiteigenaren in onze gemeente ondersteunen met informatie, evenals we dit bij onze woningeigenaren doen via het energieloket. Daarnaast willen we kansen in het hier en nu benutten om met onze ondernemers in de stad in gesprek te zijn over de verduurzaming van onze bedrijven en bedrijven die georganiseerd zijn en ambities hebben, ondersteunen bij de vragen die zij hebben (via onze accountmanagers).

Bedrijventerreinen

Resultaten 2025:

- Duurzaamheid is onderdeel van onze bedrijventerreinenstrategie;

- Ondernemers die zich georganiseerd hebben, kunnen we bij vragen ondersteunen en helpen bij het zetten van stappen op het gebied van duurzaamheid.

Activiteiten tot eind 2025 om dit te behalen

De gemeente gaat aan de slag met een bedrijvenstrategie. Het is de ambitie om duurzaamheid hier direct in mee te nemen. Vanuit inzicht in de opgave en de bedrijventerreinenstrategie kunnen we vervolgens de vertaling maken naar een aanpak op het gebied van energietransitie, in relatie tot bedrijven/utiliteiten.

1.3 Eigen vastgoed verduurzamen

Als gemeente vinden we het belangrijk dat we het voorbeeld zijn voor onze inwoners en ondernemers op het gebied van verduurzaming van onze gebouwen. Het gaat dan zowel over ons eigen gemeentelijk vastgoed, als over de intensivering van de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed.

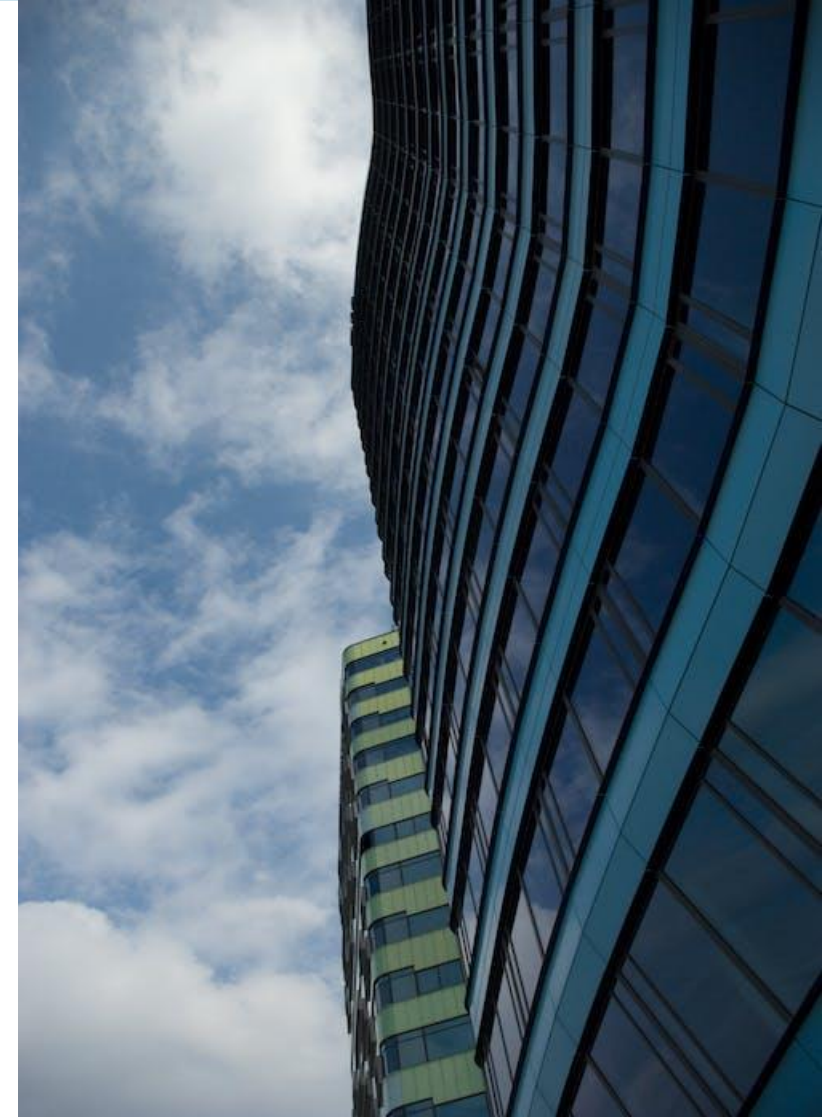
Ambitie: tot 2025 intensiveren op de verduurzaming van onze eigen vastgoed

Resultaten 2025:

- We hebben MDOP voor ons eigen gemeentelijk vastgoed. Daarmee wordt de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed planmatig uitgevoerd.

Activiteiten tot eind 2025 om dit te behalen

Voor ons eigen gemeentelijk vastgoed meerjarig duurzame onderhoudsplannen ontwikkelen (MDOP).

Pijler 2: Inzet op de energiearchitectuur

Om meer in regie te komen op de ontwikkeling van de energie architectuur gaan we de komende jaren voor de volgende resultaten:

2.1 Warmte en elektriciteit

Ambitie: we hebben inzicht om met onze belangrijkste partners te sturen op de energiearchitectuur die ons in staat stelt de visie op Zoetermeer 2040 te realiseren

Inzicht op stedelijk niveau

- Inzicht in en analyse van ontwikkeling van de vraag aan elektriciteit en warmte vanuit diverse sectoren. Denk op lokaal niveau aan inzicht in bedrijventerreinen, voorgenomen uitbreiding bij bedrijven, laadinfrastructuur, nieuwbouw en gebiedsontwikkeling
- Scenario's voor (gewenste) architectuur van de infrastructuur – zowel op warmte als elektriciteit (integraal).
- Noodzaak en opties voor slimme energie systemen (denk aan opslag of een energiehub) in beeld brengen als onderdeel van de scenario's.

Collectieve gebieden

- Participatieproces om tot voorkeursvariant te komen per gebied;
- Nader bepalen van onze rol in het energiesysteem. Hoe zien wij bijvoorbeeld – onze rol en bijdrage in - de ontwikkeling van een warmtebedrijf;
- Voorstel en aanpak gewenste rol van de gemeente in het kader van de collectieve warmteontwikkeling, inclusief juridische en financiële risico's en randvoorwaarden.

- Programmering en (bij)sturing op (voorkeurs)scenario's met partners – door middel van een brede programmeertafel.

Kaders in lijn met scenario's en vice versa

- Koppeling met ruimtelijke strategie, visie op de ondergrond en energiearchitectuur. Reserveringen voor noodzakelijke ontwikkelingen op energiearchitectuur worden opgenomen.
- Herijken Transitievisie Warmte en RES.

2.2 Opwek

Ambitie: Ons gemeentelijk vastgoed is in 2025 voorzien van zonnepanelen.

- MDOP uitvoeren eigen vastgoed (op het punt van zonnepanelen)
- Uitvoeren uitvoeringsprogramma Zon & Wind
- In 2025 hebben we 102,6 MW aan opgesteld vermogen zonnepanelen gerealiseerd.

Pijler 3: Inzet op mobiliteit

Inwoners en ondernemers verduurzamen al hun eigen wagenpark. Dit leidt tot toename van de elektriciteitsvraag. Hier ligt een koppeling met pijler 2. Fietsen, wandelen en openbaar vervoer moeten nog aantrekkelijkere alternatieven worden voor de auto. Zo wordt de leefbaarheid van de stad verbeterd.

3. Duurzame mobiliteit

Ambitie: de route naar de visie Zoetermeer 2040 is uitgewerkt voor mobiliteit in een visie, strategie en plan. En de gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

Inzicht op stedelijk niveau

- Vanuit mobiliteit zijn maatregelen geformuleerd voor de realisatie van een integrale ruimtelijke strategie. Zo wordt mobiliteit onderdeel van de ambitie en keuzes die dit vraagt.
- Voor deze maatregelen zijn onderzoeken uitgevoerd naar de haalbaarheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bevorderen van fietsen en deelmobiliteit.

Koppeling met kaders

- Vanuit mobiliteit is met kennis en capaciteit bijgedragen aan de strategie op de energie infrastructuur.
- Op basis van de nieuwe inzichten is ook de mobiliteitsvisie herzien.

Verduurzaming eigen wagenpark

- Net als bij het eigen vastgoed heeft de gemeente voor haar eigen mobiliteit een voorbeeldfunctie. Er is een MDOP voor verduurzaming van het eigen wagenpark.

Inzicht in besteding

Klimaatmiddelen (CDOKE)

Tot 2030 structureel per jaar ruim 2 miljoen euro

Voorwaarden

- 90 % inzet voor extra apparaatskosten
- 10% materiële kosten

Toelichting

- Om opgave en resultaten te kunnen behalen volledige 2 miljoen nodig voor apparaatskosten
- Van de ±20/25 FTE die nodig zijn, op dit moment al ongeveer 10 FTE vervuld

Duurzaamheidsfonds

10 miljoen

Voorwaarden

- Geoomerkt voor hele specifieke doelen (raadsbesluit).
- Alleen incidenteel gericht op investeringen (bijv. onrendabele top mee financieren
- Niet bedoeld voor apparaatskosten.

Geld vanuit coalitieakkoord voor energietransitie

500.000 euro

Voorwaarden

- Mag besteed worden aan FTE en aan overige kosten

Toelichting

Deze middelen zijn randvoorwaardelijk om de doelstellingen uit programmaplan te behalen omdat deze nodig zijn voor het inkopen van 'producten' die je inkoopt en op de markt uitzet. Denk aan de kosten voor:

- 200.000 energieloket (product dat je inkoopt)
- 150.000/200.000 onderzoekskosten (o.a. tbv netcongestie en ontwikkeling/participatie warmtebedrijf/warmtenetten

Verdeling fte's

Bestaande formatie (in de exploitatiebegroting)

5,61 fte € 544.202,-

NB: Betreft de formatie die vóór 2023 is gerealiseerd

Nieuw/CDOKE

Tot 2030 structureel per jaar ruim 2 miljoen euro voor ca. 20 fte extra capaciteit

NB: Besteding hoeft niet precies per jaar plaats te vinden. Ruimere periode mogelijk!

Waarvan al geautoriseerd en gerealiseerd

In totaal al 7,33 fte geautoriseerd > € 902.000 op jaarbasis. Hiervan 4 fte al gerealiseerd (wel hogere kosten ivm deel inhuur).

Waarvan nog te autoriseren

12,67 nog te autoriseren en te realiseren, waarvan de volgende inzet al in dit programmaplan zijn benoemd:

- 2 bij stadsbeheer
- 1 bij mobiliteit
- 1 bij vastgoed
- 1 bij economie
- 0,5 jurist
- 0,5 f&c
- 0,5 communicatie

Deel van de fte's is al geautoriseerd

CDOKE = Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
Meer lezen? [Klik hier.](#)